

Återrapportering av Kulturrådets
arbete med den funktionshinders-
politiska strategin under 2025

Tillgängligt kulturliv

KULTURRÅDET

Rapport

2026-01-30

Kulturrådet

Box 27215, 102 53 Stockholm

kulturradet@kulturradet.se

Innehåll

1. Bakgrund	4
2. Intern och extern verksamhet för tillgänglighet och delaktighet	5
3. Utveckling i levnadsvillkor under 2025	9
4. Identifierade brister	13
5. Rättighetsperspektiv	15
6. Den egna erfarenheten, samråd och aktiv involvering	19
7. Övergripande bedömning av måluppfyllelse	21
8. Prioriteringar 2026	23

1. Bakgrund

År 2021 beslutade regeringen om en strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken som löper till 2031. Beslutet innebär att utpekade strategimyndigheter tillsammans med Folkbildningsrådet har i uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken utifrån det nationella målet för funktionshinderspolitiken. Kulturrådet är en av 30 strategimyndigheter och även sektorsmyndighet för funktionshinderspolitiken på kulturområdet.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

I juli 2025 preciserades uppdraget så att myndigheterna i stället för återsrapportering i sina årsredovisningar årligen ska inkomma med särskild redovisning till Myndigheten för delaktighet (MFD). Kulturrådet har valt att även publicera myndighetens svar på MFD:s frågor i denna rapport.

2. Intern och extern verksamhet för tillgänglighet och delaktighet

2.1. Viktiga åtgärder i intern verksamhet 2025

Beskriv de viktigaste åtgärderna ni har genomfört i er interna verksamhet under året.

Utvecklingsarbete med digital tillgänglighet

Kulturrådet genomför ett flerårigt myndighetsövergripande arbete med digital tillgänglighet. Arbetet startade under 2023 efter att Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) granskat Kulturrådets publika webbplats och fortsatte under 2024 och 2025. Behovens omfattning och komplexitet har framträtt steg för steg och sen 2025 bedrivs arbetet i projektform. Projektet är både strategiskt och operativt med syfte att synliggöra behov, åtgärda brister och föreslå långsiktigt hållbara arbetssätt, processer och ansvarsfördelning.

Digital tillgänglighet är en grundförutsättning för att myndigheten ska uppfylla sitt uppdrag enligt lagen om digital offentlig service (DOS-lagen). Eftersom webbplatsen utgör den största digitala kontaktyta prioriteras tillgänglighetsarbetet för det innehållet som publiceras där. Utvecklingsprojektet *Digital tillgänglighet* bidrar till att myndigheten efterlever lagkraven och samtidigt stärker användarvänlighet, kvalitet och rättssäkerhet.

Kompetensutveckling

Kulturrådet genomför en treårig satsning på att kompetensutveckla alla medarbetare, chefer och Kulturrådets styrelse om rättighetsperspektiv. Vi arbetar med ett "rättighetsområde" per halvår och kombinerar föreläsningar med workshops på Kulturrådets enheter. Hösten 2024 hade vi tema funktionsrätt och samtliga medarbetare deltog på tre föreläsningar och en workshop på temat. Utifrån de behov som identifierats under kompetensutvecklingen dokumenterades myndighetens utvecklingsområden. I början av 2025 diskuterades de av generaldirektörens ledningsgrupp som prioriterade vilka insatser myndigheten ska arbeta vidare med inom ramen för verksamhetsplanering. Till exempel prioriterade ledningsgruppen att göra insatser för att stärka tillgängligheten i Kulturrådets nya ansökningssystem som upphandlas och implementeras under 2026, undersöka möjligheten att ta fram lättlästa versioner av myndighetens utredningar och att utveckla vårt metodstöd till verksamheter och institutioner som arbetar med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Kompetensutvecklingen syftar till att Kulturrådet ska arbeta mer ändamålsenligt och effektiv inom samtliga strategiska områden för funktionshinderspolitiken.

2.2. Viktiga åtgärder i extern verksamhet

Beskriv de viktigaste åtgärderna ni har genomfört i er externa verksamhet under året.

Deltagande i handlingsplansarbetet

Kulturrådet har under 2025 tagit en aktiv roll i arbetet med att ta fram ett förslag till handlingsplan för funktionshinderspolitiken. Som sektorsmyndighet på kulturområdet har vi ingått i arbetsgruppen för kultur och fritid. Vårt arbete har framför allt handlat om att sammanställa kunskap om hinder för delaktighet och tillgänglighet på kulturområdet, och att tillsammans med andra myndigheter och vårt verksamhetsområde identifiera och prioritera insatser att genomföra under resterande strategiperiod.

Vi bedömer att arbetet med ett förslag till handlingsplan under 2025 framför allt bidragit till att utveckla och lägga grunden för en bättre samverkan, både med andra myndigheter och vårt verksamhetsområde. Till exempel har vi inlett en samverkan med Försäkringskassan om förutsättningar för konstnärer med funktionsnedsättning att kombinera arbete med de ersättningar de har rätt till. Vi bedömer att en utvecklad myndighetssamverkan är avgörande för att undvika stuprör i funktionshinderspolitiken och nå det nationella målet om full delaktighet och jämlika levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning.

Utvecklingsområde konstnärer med funktionsnedsättning

Kulturrådet har under 2025 påbörjat ett utvecklingsarbete med syftet att stärka arbetsgivares förutsättningar att anställa och arbeta med konstnärer med funktionsnedsättning. Kulturrådets arbete utgår från vår roll som sektorsmyndighet genom att vi samlar och stöttar de verksamheter och aktörer som driver ett förändringsarbete inom detta område idag. Det är också ett pådrivande arbete i och med att vi synliggör behovet av förändring och utveckling inom kulturområdet.

Under 2025 har vi genomfört ett antal insatser. Framför allt har vi utvecklat vår dialog med de verksamheter som arbetar med och för konstnärer med funktionsnedsättning i Sverige idag. Kulturrådet har arrangerat två rundabordssamtal, ett med ett bredare fokus på förutsättningar för konstnärer med funktionsnedsättning och ett med specifikt fokus på döva konstnärer och verksamheter som arbetar med dövkultur. Vi har även deltagit på Region Skåne och Scenkonstbiennalen bibus rundabordssamtal om förutsättningar för konstnärer med funktionsnedsättning.

För att driva på utvecklingen inom kulturområdet arrangerade vi tillsammans med Konstnärsnämnden i november 2025 ett regionalt rundabordssamtal om *Konstnärligt skapande i ett (o)tillgängligt kulturliv*. Tjänstepersoner från 17 regioner deltog på rundabordssamtalet tillsammans med medarbetare på Kulturrådet och Konstnärsnämnden. Mötet inleddes med föreläsningar från MR-institutet om funktionsrättskonventionen, projektet Viaductus presenterade sin rapport *(Om)vägar till scenkonsten*¹ och Malmö konsthall berättade om sitt arbete med tillgänglighet och arvsfondsprojektet Studio KOAS². Efter föreläsningarna fick regionerna diskutera hur förutsättningarna ser ut i deras region och vilka utvecklingsmöjligheter som finns.

¹ Viaductus (2024), *(Om)vägar till Scenkonsten* | Viaductus

² Studio KOAS - Malmö Konsthall

Bidragsgivning till kultur för och med barn och unga med funktionsnedsättning

Kulturrådet fördelar bidrag till kulturverksamheter som arbetar med kultur för och med barn och unga. Flera av bidragen syftar till att bredda deltagandet i kulturverksamheter och då är barn och unga med funktionsnedsättning en prioriterad målgrupp. Kulturrådet har inte möjlighet att uppskatta hur stor andel av bidragsgivningen som gått till projekt och verksamheter som involverar barn och unga med funktionsnedsättning, men exempel på bidrag som kommer målgruppen till del presenteras nedan:

- Genom bidraget Stärkt kultur i skolan har Kulturrådet fördelat 14,3 miljoner kronor till utvecklingsprojekt som stärker förutsättningarna för att elever ska få tillgång till kultur i skolan. Projekten har ett tydligt barnrättsperspektiv och presenterar hållbara modeller och metoder som stärker samverkan mellan kultur och skola och bidrar till jämlik tillgång till konst och kultur, särskilt för elever med funktionsnedsättningar. En tredjedel av de beviljade projekten riktar sig till anpassad skola, vilket stärker rätten till kultur oavsett individuella förutsättningar. Till exempel fick *Kollaborativet* 1,5 miljoner i bidrag för deras arbete som riktar sig till elever i anpassad skola. Projektet ska också inspirera andra aktörer att skapa konst för och tillsammans med elever i anpassad skola samt på längre sikt påverka strukturerna mellan kulturliv och anpassad skola.
- Kulturrådet har under 2025 fördelat 30 miljoner till landets kulturskolor för att stärka deras kapacitet i samband med införandet av Fritidskortet. Medlen riktades mot insatser som syftar till att öka barns och ungas kännedom om fritidskortet, rekrytering och utbildning av lärare och annan personal, insatser som stödjer verksamheternas arbete med anpassning av bemötande, lokaler, inköp av utrustning och andra hjälpmedel särskilt för barn och unga med funktionsnedsättningar samt andra insatser för att stödja kommunernas arbete med att ansluta till Fritidskortet.
- Inom Kulturrådets läsfrämjande bidrag har flera folkbibliotek beviljats medel för att arbeta med läsfrämjande insatser för målgruppen personer med funktionsnedsättning. Inom Bokstart ser vi en tendens att fler folkbibliotek genomför uppsökande insatser och stöd till barn och familjer med funktionsnedsättning. Till exempel arbetar Bokstart Uddevalla uppsökande med slutna grupper på öppna förskolan, där föräldrar med behov av föräldraskapsstöd får bland annat NPF-tillgängliga aktiviteter samt anpassade aktiviteter. Bokstart Nyköping samverkar med Lekoteket (FUB) med olika anpassade aktiviteter, exempelvis familjedagar.

Inom Kulturrådets bidrag Mer läsning görs flera satsningar för personer med funktionsnedsättning. Till exempel har Dals-Eds folkbibliotek fått medel för en nischad bokklubb för unga med en funktionsnedsättning och Skärholmens stadsdelsförvaltning har beviljats stöd för den nya funkisbokmässan Läslust. Inom

Kulturrådets satsning Mer läsning unga finansieras ett läs-, skriv- och berättarprojekt i Arvidsjaur för att öka ungas läslust med kreativa workshops. En av målgrupperna är unga som står utanför skola och arbete.

Kulturskolecentrums fokus funktionsrätt

Kulturskolecentrum på Kulturrådet är ett nationellt kunskapscentrum för kulturskolan. Kulturskolecentrum delar ut ett utvecklingsbidrag till landets musik- och kulturskolor och arbetar med nationell samordning och kunskapsspridning, exempelvis genom utredningar, statistikinsamling och konferenser och lärande seminarier. Ett av syftena med centret är att bredda deltagandet i kulturskolan och en prioriterad målgrupp i det arbetet är barn och unga med funktionsnedsättning.

Under 2025 har Kulturskolecentrum påbörjat ett utvecklingsarbete för att under 2026–2027 ha en särskild satsning på funktionsrätt i kulturskolan. Arbetet under hösten 2025 och del av 2026 är utforskande. Till exempel har Kulturrådet haft dialog med aktörer inom kulturskolan, kulturområdet, forskningen och funktionsrättsrörelsen för att kartlägga behov och utmaningar.

Kulturskolecentrum har även samlat in statistik från landets kulturskolor för att kartlägga i vilken mån kulturskolor bedriver verksamhet riktad till barn och unga med funktionsnedsättning. Enligt statistiken bedrev 57 procent av kulturskolorna riktad verksamhet till barn och unga med funktionsnedsättning under 2024. Ytterligare statistik på området kommer att presenteras under 2026.

Kulturrådets bedömning är att det finns ett stort behov av utvecklingsarbete inom kulturskolan för att elever med funktionsnedsättning ska kunna och vilja delta i undervisningen. Till exempel handlar det om kompetensutveckling för personal, tillgänglighetsanpassning av lokaler, tillgängliga transporter och tillgång till anpassade musikinstrument och andra hjälpmedel. Det finns både behov av universella anpassningar och utveckling av verksamhet utifrån olika gruppers behov, till exempel kulturskola för döva barn och unga.

3. Utveckling i levnadsvillkor under 2025

I er externa verksamhet får ni direkt eller indirekt kunskap om olika grupper av personer med funktionsnedsättning, deras vardag och levnadsvillkor. Vilken utveckling i levnadsvillkor har ni identifierat under 2025?

3.1. Minskad och osäker finansiering för kulturverksamheter

En pågående utveckling som indirekt kan ha stor påverkan på personer med funktionsnedsättnings levnadsvillkor är det ansträngda ekonomiska läget för kulturområdet. Sverige har de senaste fyra åren haft en kraftig inflation samtidigt som de statliga anslagen för bidrag till kulturaktörer har varit oförändrade eller minskat. Statens anslag för stöd till folkbildningen, som är en viktig del i kulturens ekosystem och funktionsrättsområdet, har också det minskat. Utvecklingen innebär att många kulturverksamheter har ett ansträngt ekonomiskt läge och minskat utrymme att bedriva utvecklingsarbete, som tillgänglighetssatsningar, vilket i förlängningen påverkar personer med funktionsnedsättning som tar del av kultur och själva arbetar i och med kulturverksamheter.

På kulturområdet finns det flera verksamheter som arbetar med publik och/eller utövare med funktionsnedsättning och som finansieras med tillfälliga medel. Tillfälliga medel kan till exempel vara projektbidrag, kortsiktiga verksamhetsbidrag och inkomster från konsulttjänster. Tillfällig finansiering innebär att det är svårt att skapa en långsiktigt hållbar verksamhet, mycket tid och energi går åt till att ansöka om medel, anställningar i verksamheten är tidsbegränsade och osäkra och verksamheten är sårbar när statsbidrag minskar. Det här drabbar även andra verksamheter på kulturområdet, men verksamheter som drivs av personer med funktionsnedsättning eller arbetar med och för målgruppen är extra sårbara eftersom det är en målgrupp som generellt har en betydligt sämre ekonomisk situation och även drabbas av pågående nedskärningar i socialförsäkringssystemet och insatser enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Exempel Språng

Ett exempel på en verksamhet som drabbats av ett ansträngt ekonomiskt läge är Språng, en organisation för inkluderande scenkonst på både hobby-, semiprofessionell-, och professionell nivå. Språng har en bred verksamhet men ett genomgående fokus är att erbjuda alternativa vägar till scenkonsten för utövare med funktionsvariationer. Till exempel skapar Språng praktikplatser och stöttar scenkonstnärer i att bygga nätverk. Språng utvecklar även funktionsöverskridande mötesplatser för dansare med och utan funktionsvariationer. Språnga verksamhetsledare berättar att deras verksamhet har två ben, ett i kulturområdet och ett inom funktionsrätt/MR-området. Det gör att bidragsgivandeaktörer ibland tycker att det är svårt att passa in dem i befintliga bidragssystem.

Språng startade 2014 som ett samarbetsprojekt mellan Danskompaniet Spinn och Studieförbundet Bilda, finansierat av Allmänna Arvsfonden. Våren 2018 blev SpinnVäxa/SpinnUnga en fristående ideell förening under namnet Språng. I dagsläget finansieras Språng av projektmedel från Kulturrådet och verksamhetsbidrag från Region Västra Götaland. Organisationen söker även

stipendier och bidrag från stiftelser och säljer tjänster som föreläsare, tillgänglighetskonsulter, konstnärliga projekt, kultur i skolan och så vidare.

Språngs verksamhetsledare berättar att de under flera år märkt av att det är ett tufft ekonomiskt läge som gör att andra verksamheter inte prioriterar att arbeta med funktionsrätt. Det påverkar Språngs verksamhet eftersom de inte får lika många uppdrag som föreläsare och utbildare, vilket behövs för att verksamheten ska gå runt. Språngs mål är att få ett grundläggande verksamhetsstöd från stat, region och kommun som skulle möjliggöra en långsiktig hållbarhet i verksamheten. Verksamhetsledarna bedömer att det skulle gynna både verksamheten, enskilda scenkonstnärer och institutioner, kulturskolor och andra offentliga aktörer som samverkar med och anlitar Språng. Det finns flera verksamheter inom kulturområdet som liksom Språng arbetar med:

- konstnärlig produktion och konstnärlig utveckling,
- kompetensutveckling för hela kulturområdet (från utbildningsaktörer till institutioner),
- *och* anställer och på olika sätt erbjuder individuella stöd och lösningar till personer med funktionsnedsättning.

Kulturrådet ser att verksamheterna är avgörande för att skapa den infrastruktur som krävs för att kulturområdet ska kunna stärka förutsättningarna för delaktighet och jämlika levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning. Samtidigt har flera av verksamheterna svårt att hitta långsiktigt hållbar finansiering inom nuvarande bidragsstrukturer. Utvecklingen under de senaste åren med minskade resurser på hela kulturområdet har bidragit till att försvåra situationen.

3.2. Förutsättningar för dövulturens överlevnad och utveckling

Ett annat område där vi ser en pågående utveckling snarare än specifika händelser under 2025 är förutsättningar för dövkultur i Sverige att överleva och utvecklas. Kulturrådet har under året haft dialog med Riksteatern Crea, en scenkonstinstitution på teckenspråk, och Dövas kulturarvscentrum, ett arvsfondsprojekt med syftet att etablera ett fysiskt och digitalt kulturarvscentrum.

Det finns flera olika hinder som påverkar dövulturens utveckling och överlevnad och döva personers levnadsvillkor inom kulturområdet. Varken Kulturrådet eller någon annan kulturmyndighet har ett specifikt uppdrag eller riktade medel för att främja dövkultur.³ Liksom för verksamheter som arbetar med personer med funktionsnedsättning har verksamheter som drivs av och arbetar med och för döva personer extra kostnader som ofta inte ryms inom ordinarie verksamhetsfinansiering och projektmedel. Riksteatern Crea påtalar även att det

³ Institutet för språk och folkminne har i uppdrag att främja teckenspråk och SPSM har uppdrag att driva specialpedagogiska skolor för döva och hörselskadade och andra uppdrag som rör läsförståelse och språkutveckling för döva och hörselskadade.

är svårt för döva att göra ansökningar till Kulturrådet och Konstnärsnämnden och att veta vilket stöd man har rätt till i ansökningsprocessen.

Dövas kulturarvscentrum har framfört i dialog med Kulturrådet att de har svårt att hitta långsiktigt hållbar finansiering för sin verksamhet. Vi bedömer att det är utmanande för aktörer som har en bred verksamhet som rymmer olika kulturuttryck att navigera befintliga stödsystem på kulturområdet. Vi ser att det offentliga kan ta ett större ansvar för att tillgängliggöra stödsystem.

För döva personer är tillgången till kultur och kulturarv på teckenspråk och möjligheten att utöva kultur inom ramen för till exempel kulturskolans verksamhet avgörande för att ha jämlika levnadsvillkor. Kulturrådet bedömer att förutsättningarna för det inte finns idag och att det saknas statlig samordning för att främja och finansiera kultur och kulturarv för döva.

3.3. Förutsättningar för att ta sig till och aktivt delta i kulturverksamhet

I Funktionsrätt Sveriges uppföljning av rekommendationer från FN:s funktionsrättskommitté konstaterar man att utvecklingen står still eller går bakåt för flera av de rekommendationer som rör kulturella rättigheter.⁴ För rekommendationen att: "Utvidga stöd till alla personer med funktionsnedsättning som är blinda eller synskadade under nationell lagstiftning, inklusive LSS, för att förbättra livet som rör offentlig, kulturell, fritid och idrott delaktighet" ser man att utvecklingen står still.

För rekommendationen att "stärka mekanismerna för att säkerställa att idrotts-, rekreations-, kultur- och fritidsaktiviteter är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning" ser man också att utvecklingen står still. En bild som Kulturrådet delar utifrån vår kartläggning av tillgänglighet på kulturområdet.⁵

För rekommendationen att: "Säkerställa att personer med funktionsnedsättning har tillgång till personlig assistans utan kostnad för att utöva idrott och delta i kulturella och sociala aktiviteter." ser Funktionsrätt Sverige att utvecklingen går bakåt. En bild som Kulturrådet delar utifrån dialog med vårt verksamhetsområde och samråd.

3.4. Framåtrörelse inom delar av sektorn

Under 2025 har det skett ett antal händelser som bidragit till att driva på utvecklingen mot ett mer tillgängligt kulturliv som vi bedömer kan bidra till att förbättra personer med funktionsnedsättnings levnadsvillkor inom kulturområdet. Några av dem är:

- Viaductus, ett samverkansprojekt mellan Share Music & Performing Arts, Moomsteatern och Skånes dansteater, med stöd från Allmänna arvsfonden publicerade rapporten *(Om)vägar till scenkonsten* där blivande och professionella konstnärer med funktionsnedsättning delar sina erfarenheter. Studien är en av få i sitt slag i Sverige och ger en unik

⁴ Funktionsrätt Sverige 2025, [Respekt för funktionsrätt](#)

⁵ Kulturrådet (2023), [Tillgängligt kulturliv – Kulturorganisationers arbete med funktionshindersfrågor](#)

inblick i de möjligheter och utmaningar som konstnärer möter på vägen till och inom yrkeslivet.

- Region Skåne och Scenkonstbiennalen bibu har beslutat att arrangera återkommande konferenser om förutsättningar för konstnärer med funktionsnedsättning. Mellan mötena kommer rundabordssamtal och dialoger att arrangeras. Insatsen samlar kulturverksamheter, kommuner, regioner, myndigheter, politiker och civilsamhället.
- I södra, västra, mellersta och norra Sverige utvecklas nätverk för aktörer inom kulturområdet som arbetar med tillgänglighet och delaktighet: Perception, Nätverket för Universell kultur och Nätverket för Universell Scenkonst. Nätverken samlar kulturverksamheter och institutioner, konstnärer, funktionsrättsrörelsen och offentliga aktörer. Inom nätverken delar aktörer kunskap och metodstöd med varandra, arrangerar utbildningar med mera.
- Malmö konsthall startade arvsfondsprojektet Studio KOAS under hösten 2025. Studio KOAS är Sveriges första stödjande ateljé med tillhörande galleri, där tolv konstnärer med normbrytande funktionalitet ska erbjudas plats för sitt skapande och få hjälp med administration, ansökningar och digitalt synliggörande. Malmö konsthall visade även utställningen *Speaking volumes* med verk av sex konstnärer med normbrytande funktionalitet.

4. Identifierade brister

Bedömer ni att det finns några identifierade brister i intern eller extern verksamhet som kvarstår att åtgärda och i så fall vilka?

Det finns en mängd hinder på kulturområdet som behöver åtgärdas för att nå en högre måluppfyllelse av det funktionshinderspolitiska målet. Utöver det som nämns i denna rapport, se MFD:s förslag till handlingsplan för funktionshinderspolitiken och Kulturrådets rapport Tillgängligt kulturliv (2023).

Som nämnts tidigare i rapporten identifierade Kulturrådet under arbetet med kompetensutveckling om funktionsrätt flera utvecklingsområden i myndighetens interna och externa arbete. Vi har även identifierat utmaningar på kulturområdet som inte ryms inom våra uppdrag som de ser ut nu. Som sektorsmyndighet för kulturområdet ser vi det som vårt uppdrag att inkludera dem i den här återrapporteringen.

4.1. Tillgänglighet i Kulturrådets lokaler

Kulturrådet har i samverkan med vår fastighetsvärd genomfört ett antal åtgärder för att förbättra tillgängligheten på myndighetens kontor. Det finns dock fler brister i tillgängligheten som behöver åtgärdas. Till exempel har Kulturrådet ingen fast hörslinga i något av våra mötesrum och det finns trösklar som kan begränsa tillgången till rum och toaletter för personer som är rullstolsburna. Kulturrådet har avsatt budget för att åtgärda några av bristerna i tillgänglighet under 2026.

4.2. Arbetssätt och resurser för att stärka efterlevnaden av det funktionshinderspolitiska målet på kulturområdet

I en internationell jämförelse ser vi att kulturråd i flera andra europeiska länder genomför olika satsningar som bidrar till att utveckla och finansiera arbetet med funktionsrätt på kulturområdet. Till exempel har det norska Kulturdirektoratet haft ett bidrag för att kulturverksamheter ska kunna anställa konstnärer eller kulturarbetare med funktionsnedsättningar i en 100-procentig tjänst under ett år.⁶ Arts Council England har bidragsformer som syftar till att ta bort olika former av tillgänglighetshinder när man ansöker om bidrag och i genomförandet av projekt.⁷ Verksamheter som Kulturrådet har dialog med ger oss medskicket att det är positivt med riktade bidrag som förtydligar att verksamheter som drivs av eller arbetar med och för personer med funktionsnedsättning har särskilda kostnader och möter andra hinder.

Aktörer i Sverige efterfrågar också fler infrastukturbärande aktörer för tillgänglig kultur. I Portugal finns till exempel verksamheten Access Culture, ett utbildningscenter i tillgänglighet och delaktighet för aktörer som får statliga bidrag. Ett stort hinder som flera verksamheter påtalar är även höga kostnader för teckenspråkstolkning och brist på teckenspråkstolkare i Sverige. Att kostanden för teckenspråkstolkning i Sverige ligger på arbetsgivaren och inte på ett särskilt

⁶ [Aspirantordning – personer med... | Kulturdirektoratet](#)

⁷ Se "FAQs on how Access to Work relates to Arts Council England funding" [2024-ACE-ATW-FAQs.docx](#)

statligt stöd, som i flera andra länder, har stor påverkan för döva och hörselskadade i Sverige.

Verksamheter påtalar även att det finns mycket begränsade möjlighet på högre konstnärliga utbildningar i Sverige att lära sig metoder och uttryck för att skapa konst tillsammans med eller för personer med funktionsnedsättning. Verksamheter menar att om det var en självklarhet för studenter på högre konstnärlig utbildning inom olika fält att erfara arbetssätt/metoder/uttryck som kan inkludera fler, skulle förutsättningarna kunna förbättras för att frågor som rör tillgänglighet betraktas med nyfikenhet utifrån ett konstnärligt utvecklingsperspektiv.

5. Rättighetsperspektiv

5.1. FN:s rekommendationer

Hur har ni beaktat FN:s rekommendationer i er verksamhet?

Kulturrådet arbetar på flera sätt i enlighet med rekommendationerna. Bland annat utvecklar vi våra former för samråd utifrån ett intersektionellt perspektiv. Under 2024 hade vi ett fokus på barn och unga med funktionsnedsättning på samråd och lärdomarna från det arbetet implementeras nu i olika delar av Kulturrådets verksamhet. Under 2026 kommer vi särskilt arbeta med att stärka barn och unga med funktionsnedsättnings förutsättningar för delaktighet på kulturområdet.

Vi har även ett pågående utvecklingsarbete med att informera om det stöd man har rätt till när man söker bidrag från Kulturrådet om man har en funktionsnedsättning.

Vi arbetar även med FN:s rekommendationer genom att:

- I arbetet med att ta fram ett förslag till handlingsplan för funktionshinderspolitiken har arbetsgruppen för kultur och fritid beaktat FN:s rekommendationer.
- Kulturrådet har genomfört en insats för att sprida kännedomen om funktionsrättskonventionen och FN:s rekommendationer på kulturområdet. På ett regionalt rundabordssamtal hösten 2025 föreläste MR-institutet för 17 regioner och kulturmyndigheter.
- Kulturrådet har identifierat ett behov av att fördjupa vår kompetens om funktionsrättskonventionen och kommer ha det som ett fokusområde under 2026.

5.2. Jämställdhet

Beskriv hur ni har arbetat med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i ert funktionshindersarbete.

Kulturrådet genomför myndighetens sex rättighetsuppdrag, inklusive sektorsansvaret för funktionsrätt, inom ramen för en horisontell styrprocess, Rättighetsprocessen. Inom processen samordnar vi intersektionell analys och verksamhetsplanering. Inom ramen för den strukturen beaktar vi ett jämställdhetsperspektiv när vi genomför insatser inom funktionsrättsområdet.

Har ni identifierat osakliga skillnader mellan flickor och pojkar, kvinnor och män? Om så är fallet, beskriv vilka åtgärder ni har vidtagit för att komma tillrätta med dessa.

Det finns flera osakliga skillnader som påverkar personer med funktionsnedsättning utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Nedan exemplifierar vi två som är centrala för Kulturrådets uppdrag:

Konstnärer med funktionsnedsättnings arbete och försörjning

Kvinnor och män har ojämlika löner och inkomster inom kulturbranscherna på grund av en kombination av strukturella, ekonomiska och normbaserade faktorer.⁸ Både kvinnor och män med funktionsnedsättning har sämre förutsättningar att kunna arbeta och försörja sig inom konstnärliga yrken än andra. Faktorer som migrationsbakgrund, etnicitet och bostadsort påverkar också män, kvinnor och icke-binäras löner och inkomster på kulturområdet.

Kulturrådet har inte identifierat några studier som belyser skillnader i förutsättningar mellan manliga, kvinnliga och ickebinära konstnärer med funktionsnedsättning. Men utifrån andra studier som belyser (1) män och kvinnor med funktionsnedsättnings ekonomiska situation⁹ eller (2) konstnärer med funktionsnedsättnings ekonomiska situation¹⁰ bedömer vi att det kan finnas osakliga skillnader som behöver beaktas i vårt fortsatta arbete. Så vitt vi vet finns det inga studier som särskilt belyser ickebinära konstnärers ekonomiska situation. Mer kunskap skulle behövas inom detta område.

Flickor, pojkar och ickebinära unga med funktionsnedsättnings tillgång till kultur och meningsfull fritid

Möjligheten och förutsättningarna att delta i kulturaktiviteter kan påverka barns och ungas hälsa och livsvillkor. Tidigare studier visar till exempel att unga tjejer med funktionsnedsättning är mer missnöjda med sin fritid och mår sämre än både tjejer generellt och killar med funktionsnedsättning.¹¹ Samtidigt vet vi att flera kulturverksamheter har svårt att nå och inkludera unga med funktionsnedsättning, oavsett kön.

Studier visar även att både pojkar och flickor med funktionsnedsättning läser mindre än pojkar och flickor utan funktionsnedsättning.¹² Pojkar med funktionsnedsättning läser betydligt mindre än både tjejer med funktionsnedsättning och killar utan funktionsnedsättning. Att inte få tillgång till läsning kan få flera konsekvenser. Forskningen pekar till exempel på att det kan påverka barns och ungas ordförråd och psykiska hälsa.

5.3. Barnrätt

Beskriv hur ni i ert funktionshinderarbete har beaktat och arbetat med barnrättsperspektivet.

Ett barnrättsperspektiv är centralt i Kulturrådets arbete med funktionsrätt, utifrån att majoriteten av Kulturrådets uppdrag rör målgruppen barn och unga samt det kulturpolitiska delmålet att kulturpolitiken särskilt ska uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur. För en beskrivning av hur vi beaktar olika rättighetsperspektiv i styrprocesser och verksamhetsplanering se ovan.

⁸ Myndigheten för kulturanalys och Konstnärsnämnden (2025), [Konstnärers inkomster](#)

⁹ MFD (2019), [Ekonomisk jämställdhet för kvinnor med funktionsnedsättning](#)

¹⁰ Viaductus (2024), [\(Om\)vägar till Scenkonsten | Viaductus](#)

¹¹ MUCF (2025), [Unga med funktionsnedsättning | MUCF](#)

¹² Ibid.

Har ni identifierat utmaningar och brister ur ett barnrättsperspektiv? Om så är fallet, beskriv vilka åtgärder ni har vidtagit för att komma tillrätta med dessa.

Det finns en mängd identifierade utmaningar och brister för delaktighet och likvärdiga levnadsvillkor på kulturområdet för barn och unga. Nedan exemplifierar vi några centrala. Se även förslaget till handlingsplan för funktionshinderspolitiken.¹³

Olika tillgång till kultur och meningsfull fritid beroende på var man bor

Utbudet av anpassade aktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning varierar beroende på var man bor. Otillräckligt stöd som färdtjänst, ledsagning och tillgång till hjälpmedel kan ytterligare begränsa möjligheterna till deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter. Tillsammans bidrar dessa faktorer till att unga med funktionsnedsättning i lägre grad än andra unga i dag har möjlighet till att ha en meningsfull fritid.

Den ekonomiska situationen påverkar barns möjligheter till aktiv fritid

Det finns flera hinder för barns och ungas deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter, bland annat brister i tillgången till anpassade hjälpmedel, bristande kompetens inom kulturskolan, skolan, verksamheter och föreningslivet samt svårigheter att ta sig till aktiviteter på grund av bristande färdtjänst eller ledsagning.¹⁴

Ekonomi utgör ytterligare en faktor som påverkar barns möjligheter till en aktiv fritid. De ekonomiska hindren synliggörs till exempel i SCB:s undersökning om barns levnadsförhållanden. Barn med funktionsnedsättning svarar i högre grad att de inte har kunnat följa med kompisar på en aktivitet för att det har kostat för mycket.¹⁵

Ekonomiska förutsättningar påverkar också handlingsutrymmet för aktörer som ansvarar för aktiviteter för att inkludera personer med funktionsnedsättning. Många kulturanläggningar är inte anpassade för målgruppen. Kultur- och kulturarvsverksamhet bedrivs ofta i lokaler och miljöer som är K-märkta vilket skapar utmaningar för att tillgängliggöra verksamheten. Det saknas också kunskap hos kulturverksamheter om hur man kan bemöta och möta behoven hos barn med olika funktionsnedsättningar.¹⁶

5.4. Agenda 2030

Beskriv hur ni i ert funktionshindersarbete har beaktat och bidragit till att uppfylla målen i FN:s Agenda 2030.

¹³ MFD:s förslag till nationell handlingsplan för funktionshinderspolitiken 2026–2031 - MFD

¹⁴ MFD (2025). Uppföljning av funktionshinderspolitiken 2024

¹⁵ SCB (2023), Barns levnadsförhållanden.

¹⁶ Kulturrådet (2023), Tillgängligt kulturliv – Kulturorganisationers arbete med funktionshindersfrågor

Kulturrådets arbete med Agenda 2030 utgår från grundantagandet att en stark och oberoende kultursektor är en förutsättning för en välfungerande demokrati och för en hållbar samhällsutveckling. Våra insatser som sektorsmyndighet för funktionshinderspolitiken syftar till att bidra till allas möjlighet till bildning, kulturupplevelser och till att utveckla sina skapande förmågor.

Se andra delar av återsrapportering för beskrivningar av hur vi bidrar till:

- Mål 3 God hälsa och välbefinnande
- Mål 4 God utbildning
- Mål 5 Jämställdhet
- Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Mål 10 Minskad ojämlikhet

6. Den egna erfarenheten, samråd och aktiv involvering

6.1. Samråd

Har ni genomfört ett formaliserat samråd med funktionshindersorganisationer? Beskriv hur många möten som har genomförts och om vad.

Kulturrådet genomför samråd med funktionsrättsrörelsen två gånger per år tillsammans med Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) och Riksantikvarieämbetet (RAÄ). Kulturrådet samordnar arbetet och under perioden 2025–2027 deltar Funktionsrätt Sverige med fem mandat och Delaktighet, Handlingskraft, Rörelsefrihet (DHR) med ett mandat i samrådet. Ledamöter i samrådet representerar EDS-riksförbund, Riksförbundet FUB, Afasiförbundet, Hjärnkraft, Funktionsrätt Sverige och DHR.

Den 5 maj genomfördes ett samråd där samordnare, ansvarig chef och GD/riksantikvarie deltog från myndigheterna. Det var det första samrådet under pågående mandatperiod vilket innebar att fokus var på att presentera de olika förbunden och myndigheterna för varandra. Den 17 september genomfördes ett arbetsmöte inom ramen för samrådet där samordnare på myndigheterna och funktionsrättsrörelsen deltog. Under arbetsmötet gick vi igenom de målområden som tagits fram för området kultur och fritid i förslag till handlingsplan för funktionshinderspolicen.

6.2. Aktiv involvering

Har ni arbetat med andra former av aktiv involvering under året? I vilken form och kring vad?

Kulturrådet har sedan 2024 arbetat för att utveckla olika former av aktiv involvering med verksamheter som arbetar på kulturområdet med funktionsrättsfrågor eller med och för personer med funktionsnedsättning. Under våren 2025 deltog vi i en film som MFD tog fram med lärande exempel om arbetet med aktiv involvering. Länk till filmen: [Aktörer om aktiv involvering - MFD](#)

Kulturrådet har gjort bedömningen att vi i vårt arbete med aktiv involvering i vårt verksamhetsområde i första hand vänder oss till de verksamheter som arbetar med och för konstnärer med funktionsnedsättning, snarare än personer med funktionsnedsättning själva. I den dialog vi haft med verksamheterna förstår vi att många konstnärer ser det som ett problem att de ofta behöver ta rollen som tillgänglighetskonsulter, snarare än att ägna sig åt sitt konstnärliga arbete. Som komplement till dialog med verksamheterna tar vi del av kunskapsmaterial och studier där personer med funktionsnedsättning själva deltagit.

Under 2025 har vi genomfört tre rundabordssamtal med verksamheter som arbetar med personer med funktionsnedsättning eller döva.

- 27 maj: Digitalt rundabordssamtal om förutsättningar för konstnärer med funktionsnedsättning och deras arbetsgivare. Deltagare var Skånes dansteater, Folkteatern Gävleborg, Unga Klara, Malmö konsthall, Share Music and Performing Arts, Moomsteatern och Kulturlabbet. Utöver att

berätta om sin pågående verksamhet diskuterades till exempel behov av stöd till arbetsgivare, förutsättningar för att skapa hållbar förändring och frilansande konstnärers förutsättningar.

- 24 juni: Möte med Riksteatern Crea för att diskutera förutsättningar för deras verksamhet, dövkultur i kulturskolan och förutsättningar för döva scenkonstnärer.
- 13 november: Digitalt rundabordssamtal om barn med funktionsnedsättnings möjlighet att ta del av och delta i kulturlivet. Deltagare var Folkteatern Gävleborg, Fritt Spelrum, Kollaborativet och Skånes dansteater. Under samtalet diskuterades till exempel brister i fysisk tillgänglighet, avsaknad av metoder för att skapa musik med barn med funktionsnedsättning på konstnärliga utbildningar och förutsättningar för verksamheterna.

Vi har i alla samtal bjudit med vår systemmyndighet Konstnärsnämnden för att stärka samverkan myndigheterna emellan och ge kulturverksamheterna en möjlighet att föra dialog med båda myndigheterna.

Sammanfattande minnesanteckningar har tagits fram för att tillvarata de erfarenheter och exempel som lyfts i dialog. Underlaget används i Kulturrådets arbete med att utforma främjande insatser, kompetensutveckling, denna återrapportering och kommande utredningar på området.

7. Övergripande bedömning av måluppfyllelse

Bedöm vilka resultat och effekter ert samlade funktionshinderspolitiska arbete har lett till under året. Här kan ni även välja att dela med er av goda exempel från er verksamhet.

7.1. Kulturrådets arbete har bidragit till att utveckla och förbättra samverkan

Vi bedömer att vårt arbete under året bidragit till att utveckla och förbättra samverkan med andra sektors- och strategimyndigheter inom funktionshinderpolitiken: Till exempel har vi:

- Beslutat om utvecklad samverkan med Försäkringskassan, MTM, MUCF och RAÄ under strategiperioden 2026–2031.
- Utvecklad samverkan med Konstnärsnämnden och genomfört insatser för aktiv involvering tillsammans.
- Inlett dialog med Folkbildningsrådet om utvecklad samverkan inom funktionsrättsområdet.
- Deltagit i ett panelsamtal om förslag till handlingsplan på MFD:s delaktighetsdag.
- Planerat, genomfört och följt upp två samråd tillsammans med MUCF och RAÄ.
- Stöttat MFD i framtagandet av ett kunskapsstöd om tolktjänster.

Vi förväntar oss att dessa insatser och den utvecklade samverkan som planeras under strategiperioden kommer bidra till att motverka stuprör inom funktionshinderspolitiken. Vi bedömer även att det kommer bidra till en högre måluppfyllelse för det kulturpolitiska delaktighetsmålet i och med att personer med funktionsnedsättnings möjlighet att ta del av och delta i kulturlivet och själva skapa konst och kultur stärks.

Under 2025 har Kulturrådet tagit flera steg i arbetet med att utveckla en dialog med verksamheter som arbetar med och för personer med funktionsnedsättning på kulturområdet. Den återkoppling som vi fått från verksamheter som deltagit i våra rundabordssamtal är att de inneburit en unik möjlighet att dela erfarenheter med andra verksamheter och få ökad förståelse för myndigheters arbete med funktionshinderspolitiken.

Under 2025 har Kulturrådet även inlett dialog och samarbete med projektet Viaductus¹⁷ som finansieras av Allmänna arvsfonden för att se över hur Kulturrådet kan bidra med att sprida resultatet av projektet. Under 2026 kommer Kulturrådet, Viaductus och Region Skåne arrangera ett panelsamtal och ett webinarium om förutsättningar för konstnärer med funktionsnedsättning.

¹⁷ Viaductus är ett projekt som skapats för att fler scenkonstnärer med funktionsnedsättning ska kunna ta plats på scenen. Under projektet jobbar Viaductus både med att hitta nya scenkonstnärer och med att ge branschen bättre verktyg för att arbeta inkluderande.

7.2. Kulturrådet finansierar kultur av, med och för personer med funktionsnedsättning

I dagsläget kan Kulturrådet inte svara på hur stor del av vår bidragsgivning som går till verksamheter som skapar kultur med eller för personer med funktionsnedsättning. Inom flera av våra bidragsformer är dock målgruppen prioriterad. Som nämnts tidigare i rapporten har Kulturrådet till exempel fördelat bidrag till utvecklingsprojekt för kultur i anpassad skola och till kulturskolor som arbetar med att inkludera barn och unga i sin verksamhet. Inom de läsfrämjande bidragen har flera projekt beviljats medel för att arbeta med tillgänglighet och delaktigt på folkbibliotek.

7.3. Kulturrådet driver på utvecklingen av ett mer tillgängligt kulturliv

I enlighet med vårt uppdrag som sektorsmyndighet bedömer vi att Kulturrådet driver på utvecklingen mot ett mer tillgängligt kulturliv. Det gör vi till exempel genom att ställa krav på våra bidragsmottagare att verka i tillgängliga lokaler.¹⁸

Som nämnts ovan har Kulturrådet även arrangerat ett regionalt rundabordssamtal om tillgänglighet på kulturområdet tillsammans med Konsthälsögruppen. Rundabordssamtal är ett sätt som vi driver på utvecklingen inom vårt verksamhetsområde. Resultatet av utvärderingen av rundabordet visar att 9 av 14 svaranden tyckte att samtalet i hög eller mycket hög grad bidrog till ökad och användbar kunskap.

¹⁸ Bidrag för Tillgängligt kulturliv

8. Prioriteringar 2026

Vilka är era prioriteringar inför nästa år i förhållande till det nationella målet?

Under 2026 har Kulturrådet fem prioriteringar inom funktionsrättsområdet:

1. När handlingsplanen för funktionshinderspolitiken är beslutad kommer Kulturrådet uppdatera vår genomförandeplan för den funktionshinderspolitiska strategin. Syftet med genomförandeplanen är att stärka intern samordning och bygga långsiktigt hållbar extern samverkan.
2. Kulturrådet kommer verka för att stärka arbetsgivare på kulturområdets förutsättningar att anställa och arbeta med personer med funktionsnedsättning.
3. Kulturrådet kommer i samarbete med MTM ta fram en forskningsöversikt om arbetssätt och metoder för tillgänglig läsning på folkbibliotek.
4. Kulturskolecentrum kommer under 2026–2027 arbeta med tema funktionsrätt i kulturskolan.
5. Kulturrådet kommer verka för att öka unga med funktionsnedsättnings delaktighet i kulturlivet genom att arbeta med digitalt berättande. Metoden innebär att unga skapar sina egna filmer om vad kultur och läsning betyder för dem.

2026

Kulturrådet
Box 27215, 102 53 Stockholm
Besök: Borgvägen 1-5
Tel: 08 519 264 00
E-post: kulturradet@kulturradet.se

© Statens kulturråd 2026
ISBN: 978-91-89748-58-3

kulturradet.se